

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Țurcan, Iu. Cotruță, N. Simciuc)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Costachi,
reprezentat de avocatul Gheorghe Tataru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de
Stat Firma Editorial Poligrafică „Tipografia Centrală” împotriva lui Gheorghe
Costachi privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 29 decembrie 2017, Î.S. „Tipografia Centrală” a adresat cerere de chemare
în judecată împotriva lui Gheorghe Costachi cu privire la încasarea datoriei și a
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că, pe perioada anului 2017 Î.S.
„Tipografia Centrală” a prestat servicii poligrafice pentru Costachi Gheorghe în
valoare totală de 19 005 lei. Potrivit extrasului de cont din 30 noiembrie 2017,
pîrîtul Costachi Gheorghe a înregistrat restanțe la plata serviciilor conform facturii
fiscale nr. 000871580 din 20 martie 2017 în mărime de 19 005 lei.

În vederea soluționării pe cale amiabilă a litigiului, Î.S. „Tipografia Centrală” a
expediat la 13 decembrie 2017 o somație de plată prin care l-a informat pe Costachi
Gheorghe despre restanțele la plată existente și a solicitat în termen de 7 zile
calendaristice achitarea benevolă a datoriei.

Pînă la depunerea cererii în judecată Costachi Gheorghe nu a întreprins măsuri
pentru rambursarea sumei bănești restante.

Solicită Î.S. „Tipografia Centrală” încasarea din contul pîrîtului Costachi
Gheorghe a sumei de 19 005 lei, cu titlu de datorie precum și încasarea tuturor
cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul examinării cauzei.

Prin hotărârea din 27 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,
s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea Î.S. „Tipografia Centrală” împotriva lui
Costachi Gheorghe cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că factura nr.000871580 din 20 martie 2017, precum și extrasul de cont din 30 noiembrie 2017, au fost semnate doar de către reclamant, iar alte acte care ar demonstra datoria pîrîtului față de reclamant în sumă de 19 005 lei nu au fost prezentate. Totodată pe factura nr.000871580 din 20 martie 2017, rezultă că la compartimentul „permis eliberarea” a fost aplicată semnătura contabilei Larisa Teliman, care a permis eliberarea monografiei către beneficiar cu aplicarea ștampilei.

Prin urmare instanța a concluzionat că reclamantul nu a probat prin nici o probă că Costachi Gheorghe nu a efectuat plata de 19005 lei, or în cazul prestării serviciilor poligrafice de către reclamant cu achitarea ulterioară a acestora de către pîrît, urma a fi consemnată în baza unui act, care ar demonstra raporturile juridice dintre părți.

Avînd în vedere că cererea de chemare în judecată depusă de Î.S. „Tipografia Centrală” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, nu există temeii legal de a compensa cheltuielile de judecată, pretenția fiind respinsă.

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Î.S. „Tipografia Centrală”, s-a casat hotărîrea Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 27 septembrie 2018 și s-a emis o hotărîre nouă de admitere a cererii de chemare în judecată depusă de Î.S. „Tipografia Centrală” împotriva lui Costachi Gheorghe cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Costachi Gheorghe în beneficiul Î.S. „Tipografia Centrală” datoria la serviciile poligrafice în sumă de 19 005 lei și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 570,15 lei.

S-a încasat din contul lui Costachi Gheorghe în beneficiul Î.S. „Tipografia Centrală”, taxa de stat achitată la depunerea apelului în sumă de 428 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, fapt ce a dus la aplicarea eronată a normelor de drept material.

Colegiul a constatat că Î.S. „Tipografia Centrală” a prestat servicii poligrafice, și anume de tipărire și transmitere în folosul lui Costachi Gheorghe a cărților în valoare de 19 005 lei, primirea cărților fiind confirmată de către pîrît. Însă careva probe care să confirme achitarea serviciilor prestate de către acesta nu au fost prezentate, astfel fiind demonstrată obligația acestuia față de Î.S. „Tipografia Centrală”.

Colegiul a stabilit că prima instanță eronat a concluzionat că achitarea serviciilor prestate, se dovedește prin factura fiscală, în temeiul căreia beneficiarul de servicii i-a fost eliberată marfa, or conform destinației factura fiscală reprezintă un formular tipizat de document primar cu regim special, pe suport de hîrtie sau în formă electronică, prezentat cumpărătorului la livrarea de mărfuri, servicii. Factura fiscală conține lista cu produsele vîndute sau serviciile prestate de către furnizor, astfel că aceasta nu demonstrează achitarea mărfii livrate sau serviciul prestat. Dovada de achitare a serviciului prestat se face prin probe pertinente și concludente cum ar fi ordine de plată în numerar sau prin transfer.

Deoarece s-a admis pretențiile din cererea de chemare în judecată, s-a dispus încasarea și a cheltuielilor de judecată.

La 04 martie 2019 Gheorghe Costachi, reprezentat de avocatul Gheorghe Tataru, a declarat recurs solicitând casarea deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 27 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În susținerea recursului a invocat prevederile art. 432 alin. 2 lit. a), b), c) și alin. (4) Cod de procedură civilă, și anume instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat, cât și aprecierea probelor de către instanță a fost arbitrară.

În motivarea recursului a indicat că dînsul a editat numeroase cărți la Î.S. „Tipografia Centrală” și ordinea de editare a fost una și aceeași formarea comenzii, achitarea și primirea produsului finit. Astfel suma de 19 005 lei a fost achitată de către recurent integral, din care considerente au fost editate lucrările și primită marfa. Totodată tipografia nu începe editarea lucrării pînă nu achiți suma calculată pentru servicii.

A indicat că Î.S. „Tipografia Centrală” nu a prezentat probe în vederea demonstrării pretențiilor, și anume actul juridic din care rezultă că între părți au fost relații contractuale în vederea stabilirii clauzelor contractuale; actul de verificare între Î.S. „Tipografia Centrală” și Gheorghe Costachi; dovada că suma de 19 005 lei a fost declarată, calculul și rezultatul financiar pentru anul 2017 ca datorie.

A specificat că instanța de apel face trimitere la prevederile art.8, 514, 572, 666, 970 Cod civil, însă pe de altă parte la materialele cauzei lipsește vreun act juridic în vederea stabilirii clauzelor contractuale, și anume doar din prevederile contractuale poate fi stabilite drepturile și obligațiile părților, inclusiv și modalitatea de plată a serviciilor prestate.

Prin urmare, Î.S. „Tipografia Centrală” nu a probat prin nici un înscris că achitarea sumei de 19 005 lei nu a avut loc în realitate de către Gheorghe Costachi, ca rezultat aprecierea circumstanțelor cauzei a avut loc cu grave abateri de la normele legale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, iar recursul declarat de Gheorghe Costachi, reprezentat de avocatul Gheorghe Tataru, a fost depus la 04 martie 2019 în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gheorghe Costachi,

reprezentat de avocatul Gheorghii Tataru, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gheorghe Costachi, reprezentat de avocatul Gheorghii Tataru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța ierarhic inferioară și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Costachi, reprezentat de avocatul Gheorghi Tataru.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Costachi, reprezentat de avocatul Gheorghi Tataru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh